

Клапків Ю.М.
аспірант кафедри фінансів

РОЗВИТОК КОНСОЛІДАЦІІ БАНКІВСЬКО-СТРАХОВОГО БІЗНЕСУ В ІНДІЙСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

“Нехай запанує Істина”
(Національний девіз Республіки Індія)

Інтеграція банківського та страхового бізнесу загально світове явище, яке уже мало місце на теренах Європейського Співтовариства та у інших високорозвинутих країнах. З позиції формування консолідованої банківсько-страхової бізнес архітектури корисним є вивчення та адаптація зарубіжного досвіду. Врахувавши, те що основною перешкодою є не відсутність фінансових коштів у населення, а недовіра до пара банківських інституцій та зростаюча довіра до банківських установ, позитивним може бути досвід Індійської Республіки. Як і в Україні попитом користуються банківські послуги, близько 40 відсотків заощаджень домашніх господарств в Індії зосереджені у депозитах банку. За аналогією, банки є основою фінансової системи, завдяки значному кредиту довіри у населення до діяльності та фінансової стабільності банківських установ. Перевагою цих інституцій є значна мережа філій та представництв близько 65 700 відділень, що обслуговують в середньому 15 000 сімей кожне. Окрім, важливого, як показує українська практика кінця минулого століття, позитивного ставлення населення до банківських установ, довіри потенційних вкладників банківські інституції мають доступ до сільських регіонів. Близько 50% відсотків банківських відділень розміщуються у сільській місцевості і 14 400 банківських відділень знаходяться у селищах міського типу, де консолідація банківського та страхового бізнесу отримала найбільшу підтримку у населення та принесла найбільші результати. Не лише власне населення але і міжнародна спільнота значно підвищили сподівання, щодо надійності банківських інституцій так за макро-пруденціальним ризиком індійські банки як і Австрійські чи Словенські мають одну категорію. Макро-пруденціальний ризик має місце, коли надмірне зростання кредитування супроводжується значним зростанням ціни активів і реальним зміцненням обмінного курсу, і нерідко є передвісником системних проблем. Такого роду ризики, вимірювані Макро-пруденціальним індикатором (“MPI”), для Індії в 2006 році складала (MPI „2”) це категорія „помірного ризику”. Хоча згідно того ж рейтингу Fitch Ratings – Румунія і Україна, мають відносно нестійкі банківські системи (BSI „D”), можуть бути переведені до категорії MPI „3”. Еквадор, Франція, ОАЕ та Венесуела можуть бути віднесені до категорії MPI „2”. Отже, у Індії банківські інституції у кращому становищі ніж, навіть, у Франції чи ОАЕ.

Транснаціональні фінансові та банківські установи вже зрозуміли, що пропозиція суміжних фінансових послуг, таких як страхування, відповідає очікуванням клієнта. Глобалізація ринку фінансових послуг та відповідна конкуренція уже сягнула Індії. Банки прагнуть зберегти лояльність клієнта

збільшують асортимент послуг та створюють нові комплексні рішення задля збільшення лояльності клієнта.

Дистрибуція страхових послуг через банківські відділення збільшує їхні обороти та грошову масу, що має прямий вплив на виручку банку. А це в свою чергу збільшує продуктивність праці банківських працівників, та рентабельність фінансової інституції. Ці фінансові інституції здатні здійснювати дистрибуційну діяльність за незначну винагороду, що суперечить інтересам страхового агента. Окрім того, інтеграція банківського і страхового бізнесу допомагає популяризації страхування, як важливого фінансового продукту. Консолідація сприяє зниженню витрат страхової компанії на залучення нового клієнта, а досвід підтверджує переваги отримуваних страховою компанією від подібної інтеграції. Так, незважаючи на труднощі на страховому ринку Індії спостерігається значне зростання страхових премій, середній річний приріст з 2005 року склав 24% на рік.

Ключова позиція банків зумовлена пенсійною реформою та можливістю їх участі у пенсійних нагромадженнях. Незначна вартість залучення довгострокових коштів - пенсійних нагромаджень є однією з ключових елементів успіху банківських установ Індії. Витрати на залучення цих коштів у банківській справі є значно нижчими ніж вартість залучення на міжнародних ринках. Пенсійні рахунки є життєвою вимогою часу та соціально-економічного розвитку, на разі банківська система займає лідируючі позиції та їх утримання залежить від активності фінансової інституції, та можливостей, щодо виправдання сподівань клієнтів.

Вважається, що банківські установи можуть скласти основу у розвитку програми охорони здоров'я Індії завдяки розвиненій інфраструктурі, що полегшить доступ до населення, так лише 3 млн. жителів мають доступ до фінансових продуктів, із медичною складовою. Консолідація банківського та страхового бізнесу дозволить охопити через банківську мережу, продуктами страхування життя і здоров'я значну частину населення. Зважаючи на розвиток Українську системи охорони здоров'я дана стратегія може бути корисною і для Українських фінансових інституцій та українців із середнім рівнем доходів, яких не задовольняє рівень послуг з охорони здоров'я які їм безкоштовно надає держава.

При порівнянні досвіду щодо консолідаційних процесів банківських та страхових інституцій варто відзначити, що в Індії наразі існує значна кількість варіантів співпраці на рівні реалізації банками страхових продуктів. У яких детально висвітлена підпорядкованість, з'ясована процедура та значна увага приділена висвітленню даної співпраці. Вважаємо, більш детальний розгляд даних форм співпраці може бути корисним, водночас на рівні спільних послуг, альянсів та по формуванню фінансових груп українські фінансові інституції більш наближенні до Європейського законодавства та досвіду.

Із найсерйозніших проблем, які доведеться вирішувати Індії найближчими роками, журналісти й експерти зазначають дві: забюрократизованість і зарегульованість. Звичайно для країни де 40% жителів

країни, а це 400 млн. чоловік, перебиваються сьогодні менш ніж на 1 дол. на день, це проблема але вона є і у значно менших та багатших країн.

Серед позитивних тенденцій даного ринку варто виділити, що з першого січня 2007 року в країні відмінено тарифне регулювання страхових послуг, хоча доля капіталу в статутному фонді для нерезидентів все, ще обмежена у 26%.

Отже, як з'ясувалося при детальному дослідженні, у фінансовій системі Індійської республіки та України є значно більше спільних рис ніж вважається, як і в нашій державі банки займають лідируючі позицію та мають найбільше покриття, відповідно доступ до населення країни. Незважаючи на бідність основною проблемою, що стримувала розвиток банківського і страхового бізнесу була відсутність довіри до цих інституцій. Забюрократизованість не дозволила сформуватись консолідованій банківсько-страховій бізнес архітектурі у формі фінансових груп. Однак, вона дозволяє створювати альянси з метою реалізації страхових продуктів, таких як, страхування життя, здоров'я, та пенсійного страхування через мережу банківських філій і відділень.